

TARİHTE İLKLER VE ENLER

- Bilinen ilk Türk kadın hükümdar Tomris'dir.
- Tarihte bilinen ilk atlı göçebe topluluk İskitlerdir.
- Tarihte bilinen ilk Türk Devleti Hunlar tarafından kurulmuştur.
- Türkler ilk defa Mete Han devrinde bir bayrak altından toplanmıştır.
- İlk Türk devlet teşkilatlanması ve askeri teşkilatlanması Mete Han tarafından yapılmıştır.
- Avrupa'da kurulan ilk Türk devleti Avrupa (Batı) Hun devletidir.
- "Türk" adını ilk defa devlet olarak kullanan devlet Göktürk devletidir.
- Türk tarihinin ilk bağımsızlık savaşını Göktürkler vermişlerdir.
- Göktürkler kendi adları ile anılan ilk Türk alfabesini bulmuşlardır.
- Türk dili ve edebiyatının ilk önemli yazılı metinleri Orhun Abideleridir.
- Din değiştiren ilk Türk topluluğu Uygarlardır.
- Moğol Hakimiyetini kabul eden ilk Türk kavmi Kırğızlardır.
- En uzun Türk destanı Manas Destanıdır.
- İlk Türk – Müslüman Savaşını Hazarlar yapmışlardır.
- İslamiyeti kabul eden ilk Türk boyu Karluklardır.
- Tarihte bilinen büyük Türk Devletleri Oğuzlar tarafından kurulmuştur.
- Türkler ilk kez Uygurlar ile yerleşik hayata geçmeye başlamışlardır.
- Araplar ilk kez Talas Savaşı ile Çinliler'le karşı karşıya gelmişlerdir.
- Mısır'da kurulan ilk Türk devlet Tulunoğullarıdır.
- Orta Asya'da İslam dinini resmen kabul eden ilk Türk İslam devleti Karahanlılar'dır.
- Türk mimarisinde ilk defa **kervansarayları** Karahanlılar inşa etmişlerdir.
- Afganistan'da kurulmuş ilk Türk devleti Gazneliler'dir.
- Türk tarihinde ilk kez "**Sultan**" ünvanı Gazneliler kullanılmışlardır.
- Selçuklular ile Bizans ordusu arasında ilk büyük savaş **Pasinler**'de olmuştur.
- Moğolları durduran ilk devlet Memlüklerdir.
- İlk Türkçe siyasetname **Kutadgu Bilig**'dir.
- İlk Anadolu Selçuklu parası I.Mesut zamanında bastırıldı.
- Dünyada bilinen ilk ticari sigorta Anadolu Selçuklu devletinin tüccarlara sağladığı güvencedir.
- Osmanlıların aldığı ilk beylik Karesi Beyliği'dir.
- Osmanlılarda ilk para Osman Bey zamanında bastırıldı.
- Osmanlılarda ilk divan, ilk donanım, ilk medrese ilk düzenli ordu **Orhan Bey** zamanında kurulmuştur.
- Osmanlılarda ilk top Kosova Savaşında kullanılmıştır.
- Osmanlı tarihinde ilk kez **İstanbul'un kuşatılması** Yıldırım Beyazıt zamanında sağlanmıştır.
- İlk kez büyük ölçüde Anadolu Türk Birliği Yıldırım Beyazıt zamanında sağlanmıştır.
- Osmanlı Devletinde ilk büyük bozgunu inebahtı Deniz Savaşıdır.
- Osmanlılarda ilk gümüş para Orhan Bey, ilk altın para Fatih, ilk kağıt para da Abdülmecit tarafından basılmıştır.
- Osmanlılarda ilk mali teşkilat I.Murat zamanında hazırlanmıştır.
- Osmanlılarda ilk bütçe Tarhuncu Ahmet Paşa tarafından hazırlanmıştır.
- **Pusulayı** ilk kez Çinliler icat etmişlerdir.
- **Kağıdı** ilk kez Çinliler icat etmişlerdir.
- **Matbaa** ilk kez Çinliler tarafından kullanılmıştır.
- Dünyada sömürgecilğe karşı yapılan ilk savaş ABD bağımsızlık savaşıdır.
- **Karlofça** antlaşması Osmanlı devletinin ilk defa büyük miktarda toprak kaybettiği ve Osmanlı topraklarının paylaşılacak istendiği ilk uluslar arası antlaşmadır.
- Osmanlılarda **Yeniçeriler** tarafından **öldürülen ilk padişah Genç Osman**dır.
- Osmanlı Devletinde ilk kez saray dışından evlenerek sarayı halka açan padişah Genç Osman'dır.
- Küçük Kaynarca Antlaşması ile Osmanlı Devleti Rusya'ya ilk defa **kapitülasyonları** vermiştir.
- Osmanlılarda **İç borçlanma** ilk defa III. Mustafa Devrinde görülmüştür.
- Osmanlı Devletinde çağdaş anlamda kurulan ilk askeri okul Mühendishane-i Bahr-i Hümayın'dır.
- Osmanlı Devleti Bükreş Antlaşması ile ilk defa sınırları içindeki azınlığa (Sırlara) imtiyaz vermiştir.
- Osmanlı Devletinde ilk defa **Sened-i İttifak** ile padişahın yetkileri sınırlandırılmıştır.
- Osmanlı Devletinin galip olarak imzalandığı son antlaşma **Paris Antlaşması**dır.
- Osmanlıda II.Abdülhamit Döneminde ilk defa **anayasal düzene** geçilmiştir, ilk defa **parlementer sisteme** geçilmiştir.
- Türk siyasi tarihinde sistemi değiştirmeye yönelik çıkarılan ilk isyan, 31 Mart Olayı'dır.
- Amasya Genelgesi Kurtuluş Savaşı'nın ilk siyasi belgesidir.
- TBMM Hükümeti tanyan ilk müslüman devlet Afganistandır.

- Kurtuluş Savaşında düzenli ordunun aldığı ilk ve tek yenilgi Eskişehir – Kütahta savaşıdır
- TBMM'yi tanıyan ilk İtilaf Devleti Fransa'dır.
- Türkiye'nin ilk siyasi partisi Cumhuriyet Halk Fırkası'dır.
- Cumhuriyet tarihinde ilk Muhalefet Partisi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'dır.
- Mustafa Kemal'in başkomutan olarak katıldığı ilk savaş Sakarya Meydan Muharebesi'dir.
- Dünyada görülen **ilk düzenli uygarlık** Mezopotamya uygarlığıdır.
- Tarihte **ilk yazıyı (çivi yazısı) Sümerler** bulmuşlardır.
- Dünyanın **ilk hukuk devleti** Sümerlerdir.
- **Şehir devleti** olarak yaşayan ilk medeniyet Sümerlerdir.
- Dünyanın **ilk anayasasını** Babil Kralı Hammurabi hazırlamıştır.
- Dünyanın **ilk kütüphanesi** Ninova'da Asurlular tarafından kurulmuştur.
- **İlk resim yazısını** Mısır medeniyeti kullanmıştır
- **İlk Meydan Savaşı** ve **yazılı antlaşmayı** Mısır Medeniyeti Hititler ile yapmıştır.
- **Güneş takvimini** tarihte ilk defa Mısırlılar bulmuştur.
- **Anadoluda kurulan ilk devlet** Hititler'dir.
- **İlk meclis** Hititlerde Pankus adında kurulmuştur
- **İlk tarih yazıcılığını** Hititler başlatmıştır. (Anallar)
- Tarihte **ilk parayı** Lidyalılar kullanmışlardır
- **Hristiyanlığı ilk defa resmi din olarak kabul eden** ve yayan devlet Roma devletidir.
- **Denizcilik ve deniz ticaret kolonizliği** ile uğraşan ilk devlet Fenikeliler'dir.
- Tarihte ilk defa **tek tanrılı din** inancı İbraniler'de görülür.
- **Kağıt, pusula, barut, matbaa** gibi bilim unsurları ilk önce Çin'de bulunmuştur.
- Tarihte önemli rol oynayan ilk Türk topluluğu İskitlerdir.